

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 093 88/99-2001
Signatura: bi3cs106

Oblastní pracoviště č. 9 Hradec Králové
Okresní pracoviště Náchod

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola B. Němcové Jaroměř, Husovo náměstí 352, 551 01 Jaroměř
Identifikátor ředitelství:	600 093 913
IZO:	102 254 745
Ředitelka školy:	Milana Svěčená
Zřizovatel:	Město Jaroměř, náměstí ČSA 16, 551 33 Jaroměř
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Náchod
Termín inspekce:	22. - 25. března 1999
Inspektoři:	Pavel Bachtík, Pavel Baštář
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání.
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Povinná dokumentace školy dle § 32a zákona č. 258/1996 Sb. o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol v platném znění, podkladový materiál k zařazení do sítě škol, výroční zpráva, učební dokumenty a rozvrhy hodin.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Základní školu Boženy Němcové Jaroměř tvoří dvě samostatné budovy. V Husově ul. č. 287, je umístěno 10 tříd prvního až čtvrtého ročníku, pět oddělení školní družiny a jednu místnost používá ZUŠ. Celý objekt byl před sedmi lety zrekonstruován. Z nedostatku prostor jsou tři oddělení ŠD v kmenových třídách, učitelé mají k dispozici pouze jeden kabinet (sbírky, kopírka), učební pomůcky jsou umístěny ve třídách. V přízemí je menší tělocvična (herna), která slouží k zabezpečování výuky tělesné výchovy, v odpoledních hodinách ji využívá školní družina.

V hlavní budově je v současné době celkem 14 tříd, tři z nich navštěvují žáci pátých ročníků. Vzhledem k současnému nárůstu počtu žáků se zhoršily prostorové podmínky. Sborovna, ač prostorná, je málo využívaná, učitelé druhého stupně mají své učební texty, materiály a pomůcky v kabinetech.

Vybavení kmenových tříd je pouze základní, v některých třídách jsou žákovské stolky značně opotřebované, většinou jsou však již po rekonstrukci, nebo vyměněny za nové. Ze sledovaných předmětů na druhém stupni je v odborných učebnách uskutečňována výuka výtvarné a hudební výchovy.

Učebna hudební výchovy je vybavena audiotechnikou, žákovskými učebními pomůckami, texty, pianinem, kytarami. V zimním období přetekla expanzní nádrž umístěná nad touto učebnou a byla poškozena malba stropu. Ke zlepšení estetiky prostředí by, kromě vymalování, prospělo instalování skříní a obnovení galerie hudebních osobností.

Kreslárna je prostorná, dobře vybavená nábytkem a pomůckami. S učebnou sousedí malý sklad výtvarného materiálu a z druhé strany kabinet. Jeho dobrá funkce je v současnosti omezena, protože je v něm přechodně umístěna žákovská knihovna.

Kabinet matematiky je vybaven pomůckami v dostatečném množství, řada z nich je ale zastaralá a nepoužívá se. Audiovizuální technika je zastoupena zpětným projektořem, vyučující často používají k přípravě textů kopírku, která je zde umístěna. Učebnice, které se pro výuku matematiky používají jsou většinou z vydavatelství SPN, zastoupena jsou vydavatelství Prometheus a Alter, na prvním stupni navíc jako doplňující učebnice z nakladatelství Nová škola Brno.

Vybavení kabinetu přírodopisu je dobré a dostatečné v obrazovém materiálu, také počtem a sortimentem vycpanin vyhovuje potřebám výuky, v menším rozsahu je škola vybavena ukázkami živočichů v lihových roztocích. Ve sbírce jsou dále žákovské soupravy na preparování, dostatek mikroskopů, atlasy pro žáky a komplet diapozitivů na botaniku.

Učebna informatiky a výpočetní techniky je vybavená sítí 15 počítačů (z části nových), programové vybavení odpovídá současným požadavkům. Učebna je v denním rozvrhu plně využita, internet zatím není žákům přístupný. Výukové programy využívají kromě ostatních i vyučující matematiky a přírodopisu.

Výuka tělesné výchovy je uskutečňována ve školní a Fügnerově tělocvičně (patřící TJ Sokol), na lehkooatletickém, zimním a v plaveckém stadionu. Všechna sportovní zařízení jsou v blízkosti školy, úrovní a vybavením se značně liší. Tělocvična a sportovní hřiště TJ sice poskytují prostory pro provozování školní tělovýchovy, obě sportovní zařízení bude nutné rekonstruovat.

Vzhledem ke sledovaným předmětům jsou celkově materiálně technické podmínky školy hodnoceny jako průměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Třídy prvního stupně jsou prostorné, čisté, vkusně upravené, žákovský nábytek velikostně vyhovuje věku dětí. Ve všech učebnách, které byly v době konání inspekce navštíveny, byly pro výuku odpovídající psychohygienické podmínky.

Při sestavování rozvrhu hodin byl porušen § 9 odstavec 2 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb. o základní škole, který se týká minimální délky přestávek. Mezi pátou

a šestou vyučovací hodinou je pouze pětiminutová přestávka, což je v rozporu s citovanou vyhláškou.

Žáci druhého stupně mají možnost relaxace o přestávkách na chodbách, v suterénu je umístěn stůl na stolní tenis. V případě příznivého počasí mohou pobývat na školním dvoře.

Pitný režim je na obou stupních školy řešen pomocí nápojových automatů, kde si žáci kupují ovocné šťávy.

Učitelé využívají přestávky a volné hodiny pobyt v kabinetech, v mimoškolní době aktivně relaxují v tělocvičně školy při odbíjení.

Psychohygienické podmínky jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Všichni vyučující prvního stupně mají odbornou a pedagogickou způsobilost. Výuka žáků pátých ročníků je z personálních důvodů zabezpečována vyučujícími s odbornou způsobilostí pro předměty druhého stupně.

Skupinu sledovaných předmětů vyučují v převážné většině učitelé odborně způsobilí. Výjimkou je matematika v jedné páté třídě, kde vyučující s jinou odborností spolupracuje s vedoucí předmětové komise matematiky a ostatními kolegy. Podobná situace je ve výtvarné výchově, kterou v pátém ročníku vyučují učitelky s jinou odborností.

Tělesnou výchovu děvčat na celém druhém stupni vyučují paní učitelky s odlišnou odbornou pedagogickou způsobilostí. Jeden z vyučujících tělesné výchově chlapců je předsedou okresní sekce Asociace školních sportovních klubů, která organizuje většinu žákovských sportovních soutěží, druhý vyučující Tv pracuje navíc s dětmi v mimoškolní tělovýchově jako trenér košíkové.

Personální podmínky jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

4 Plnění učebních osnov

Výuka ve všech ročnících je uskutečňována podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, podle platných osnov a učebních plánů. Dle tematických plánů je uskutečňována v časovém souladu.

Nabídka volitelných a nepovinných předmětů je bohatá, k hospitovaným předmětům se vztahují informatika, výtvarné činnosti, sportovní a pohybové hry, sborový zpěv.

Výtvarné činnosti jsou pro žáky 7. ročníku povinně volitelným předmětem, sborový zpěv pro 5. - 9. ročník je nabídnut jako předmět nepovinný, žáci 1. stupně mají možnost navštěvovat pěvecký kroužek. Kromě povinně volitelného předmětu je informatika navštěvována i v rámci zájmových útvarů žáky třetího ročníku.

Sportovní hry mají zaměření na basketbal chlapců i dívek a pro děvčata druhého stupně jsou zájmovým útvarem pohybové hry. V období měsíců května, června a září je v rámci hodin tělesné výchovy využíván plavecký bazén s vyhřívanou vodou, v zimních měsících mají žáci možnost plnit osnovy tělesné výchovy v bruslení a ledním hokeji na ploše zimního stadionu.

Nabídka dalších aktivit se týká i poruch učení, kde pro žáky 5. až 8. ročníků je jako nepovinný předmět zavedena péče o nápravu.

Úroveň plnění učebních osnov je spíše nadprůměrná.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Hospitace byly uskutečněny na obou stupních školy v celkovém počtu 26 hodin. Na prvním stupni v matematice v sedmi třídách prvního až čtvrtého ročníku, na druhém stupni v matematice, přírodopisu, výtvarné výchově, tělesné výchově a hudební výchově.

1. stupeň

Matematika

Výuka předmětu je zabezpečována v souladu s platnými učebními osnovami. Žáci používají učebnice a pracovní sešity schválené MŠMT ČR. Sešity jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány, ve dvou třídách byla zjištěna nižší grafická úroveň žáků.

Všechny navštívené hodiny byly dobře připravené, učivo bylo probíráno v přiměřeném rozsahu a odpovídajícím tempu. Časové rozvržení jednotlivých hodin bylo odpovídající věku a schopnostem žáků, patrný byly pozitivní vztahy mezi vyučujícími a žáky. Vhodně byly v některých hodinách zařazeny praktické příklady ze života, matematické hry, žáci byli průběžně motivováni a hodnoceni. Závěrečné opakování, shrnutí učiva a zhodnocení hodin nebylo z časových důvodů vždy provedeno. Ve většině hodin byla zařazena relaxační cvičení, na správné návyky při práci byli žáci v průběhu vyučování upozorňováni.

Celkově je výuka matematiky hodnocena jako nadprůměrná.

2. stupeň

Matematika

Předmět je vyučován v souladu s platnými osnovami podle schválených tematických plánů, ve kterých jsou v některých ročnících drobné časové přesuny.

Struktura hodin byla vyvážená, časově byly dobře využité, většina obsahovala sdělení o průběhu, i závěrečné shrnutí a zhodnocení. Vyučující užívají přesných formulací, jejich projev je důrazný, tempo přiměřené, často a průběžně kontrolují, jak žáci učivo sledují a chápou. Repertoár metod a forem práce je chudší, kromě učebnic si vyučující připravují řadu dalších pomůcek sami. Třídy, ve kterých výuka probíhá, jsou vybaveny jen klasickou tabulí, další možné pomůcky včetně didaktické techniky chybí. Diferencovaně zadaná práce nebyla zaznamenána, individuální přístup byl použit jen v malé míře. Málo času bylo ponecháno vlastní samostatné práci žáků při hodinách. Komunikace žáků byla otevřená,

živá, jejich odpovědi měly většinou dobrou úroveň, písemný projev žáků je celkově pěkný. Atmosféra všech hodin byla pracovní, přátelská a příjemná. Úroveň hodin se pohybovala od nadprůměrné po průměrnou.

Celkově je úroveň výuky matematiky spíše nadprůměrná.

Přírodopis

Plánované hospitace v tomto předmětu nebyly uskutečněny v plné míře pro nemoc jedné z vyučujících. Výuka probíhá v kmenových třídách, odborná pracovna ve škole pro nedostatek prostoru není.

Vyučující vede hodiny na vysoké odborné úrovni, s citem pro věkové zvláštnosti žáků. Jeho ústní projev je kultivovaný, energický a vstřícný, rezervu má v grafické úpravě při práci na tabuli. Volba metod a forem práce odpovídala tématům hodin, zajištění výuky pomůckami bylo velmi dobré. Pro vlastní samostatnou práci žáků bylo ponecháno méně prostoru. Vyučující věnuje značnou pozornost okamžité konkrétní aplikaci probíraného učiva v denním praktickém životě, vazbám na místní přírodní podmínky. Aktivita žáků při hodině je vysoká, příznivě působí časté hodnocení a pochvala, citlivá klasifikace jejich vědomostí. Žáci komunikují živě, jejich písemné záznamy jsou pěkné. Výuka se vyznačuje příjemnou pracovní atmosférou oživenou i prvky humoru. Není opomenuto ani úvodní seznámení s průběhem hodiny, závěrečné shrnutí probraného učiva a zhodnocení.

Výuka přírodopisu je spíše nadprůměrná až nadprůměrná.

Výtvarná výchova

Výuka předmětu je vedena v souladu s osnovami a odpovídá současnému trendu. Volba námětů, materiálů a technik umožňuje aktivní účast všech žáků na tvůrčí práci.

Hospitované hodiny se vyznačovaly velmi dobrou připraveností po stránce metodické i organizační. Jako motivace byl použit řízený rozhovor, beseda zaměřená tematicky k ročnímu období a ukázky uměleckých děl. Vyučující dokázaly žáky zaujmout, probudit jejich fantazii a vtáhnout je do problému. Žáci pracovali s velkou chutí a ukázněně. Hodiny měly velmi příjemnou a tvůrčí atmosféru. Závěrečné hodnocení a radost z výsledku práce byla dostatečnou odměnou žáků za jejich úsilí.

Úroveň výuky výtvarné výchovy je hodnocena jako nadprůměrná.

Tělesná výchova

Celkově byly navštíveno šest vyučovacích jednotek, z toho jedna v pátém ročníku, kde je výuka předmětu dle doporučení učebních osnov uskutečňována koedukovaně. Vyučovací jednotky jsou však již od pátých ročníků spojeny a realizovány jako dvouhodinové, což není vhodné ze zdravotních důvodů především u mladších žáků. Další dvě hospitace byly uskutečněny v hodinách Tv chlapců v 6. resp. 7. ročníku. Všechny shlédnuté hodiny byly efektivně využity, jejich skladba byla vyvážená, odpovídající věku žáků. Učivo je procvičováno v souladu s platnými osnovami, vyšší fyzická zátěž během cvičení pak vhodně kompenzována uvolňovacími a odpočinkovými činnostmi.

Výuka tělesné výchovy je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Hudební výchova

Navštíveny byly celkem tři vyučovací hodiny, učivo je probíráno v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Obě vyučující mají pro výuku předmětu požadovanou pedagogickou a odbornou způsobilost. Hospitované hodiny byly promyšlené, metodický postup správný. Byly zařazeny poslechové ukázky z děl hudebních skladatelů, vlastní zpěv žáků doplňován kvalitním hudebním doprovodem vyučujících. V jedné ze shlédnutých hodin se i přes značnou snahu paní učitelky zatím nepodařilo vytvořit u žáků opravdový zájem o předmět.

Výuka hudební výchovy je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Žáci se pravidelně zúčastňují Matematické olympiády, Pythagoriády, Klokánka. Výtvarných soutěží se zúčastňují často a ve velkém počtu, největším úspěchem je 1. místo v regionální soutěži Malovaný džbánek. V přírodovědných soutěžích je nejvýraznějším úspěchem 5. místo v regionálním kole ekologické soutěže Zelená stezka, zlatý list. Nejpočetnější zastoupení a největší úspěchy má škola v tělovýchovných soutěžích. Družstvo děvčat obsadilo 2. místo v republikovém finále sportovně gymnastické soutěže Chceme se líbit. V okresním finále basketbalu se žáci školy umístili na prvním místě ve třech kategoriích, v dalších dvou získali druhé a třetí místo. Okresním přeborníkem se stal mladší žák školy v šachu, přední místa v okresních soutěžích obsadili žáci ve stolním tenise, plavání, florbale, ledním hokeji a sálové kopané.

Chod školy se řídí školním řádem schváleným pedagogickou radou. Kromě povinností žáků vymezuje částečně i jejich práva.

Pedagogové školy se společně podílejí na předcházení problémových jevů jak při výuce, tak při zájmové činnosti. Spolupracují s radou rodičů, policií, využívají nabídek různých přednášek s protidrogovou tematikou. Ve škole je ustanovena protidrogová koordinátorka, která je zároveň výchovnou poradkyní.

Z hlediska úrovně výsledků vyučování a rozvoje osobnosti žáků je škola hodnocena jako spíše nadprůměrná.

ZÁVĚRY

Základní škola Boženy Němcové Jaroměř plní svoji výchovně vzdělávací funkci velmi dobře. K harmonickému rozvoji osobnosti žáků jsou vytvořeny dobré předpoklady. Podmínky a průběh vzdělávání jsou celkově hodnoceny jako spíše nadprůměrné, žáci jsou k dalšímu studiu či praxi připravováni dobře.

Vymezení kladů:

- celkově velmi dobrá úroveň výuky,
- pozitivní přístup učitelů k žákům a přátelská atmosféra v hodinách,
- velmi dobrá estetická úroveň celé budovy prvního stupně a chodeb hlavní budovy,
- pestrá nabídka povinně volitelných a nepovinných předmětů, zájmových útvarů,
- citlivý postup vedení školy v personální práci.

Zápory:

- citelný nedostatek prostorů pro činnost školní družiny,
- zařazení dvouhodin tělesné výchovy již od pátých ročníků,
- didaktická technika je používána jen výjimečně,
- špatný technický stav relaxačních kobereců,
- nízký podíl vlastní samostatné práce žáků druhého stupně.

Doporučení ředitele školy:

- vybavit některé třídy další tabulí (např. keramickou),
- zvýšit podíl samostatné práce v hodinách matematiky,
- zvážit možnost zavedení třetích hodin tělesné výchovy.
- provést úpravy v učebně hudební výchovy.

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Pavel Baštář, v. r.

člen týmu Pavel Bachtík, v. r.

V Náchodě dne 9. dubna 1999

Insppekční zprávu jsem převzala dne 12. 4. 1999

razítko

Podpis ředitelky školy M. Svěcená, v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	21. 4. 1999	093 113/99 - 2001
Školský úřad:	21. 4. 1999	093 113/99 - 2001

Připomínky ředitele školy

Datum	Aj. ČŠI	Text
-----	-----	připomínky nebyly vzneseny